

MNA – Mini Nutritional Assessment

dotazník pro vyhledávání klientů v riziku malnutrice (podvýživy)

MNA dotazník byl vyvinut společností Nestlé ve spolupráci s předními světovými odborníky na geriatrii a byl ověřen v řadě studií u starší populace.

Cíl:

MNA dotazník je nástroj, který umožňuje vyhodnotit u vašich klientů riziko malnutrice. Každá hlavní otázka A – F (v bílém poli) v MNA dotazníku je doplněna instruktážními pokyny a otázkami (v šedém poli), které vám pomohou vyplnit dotazník správně a přesně. Současně je v dotazníku popsáno, jakým způsobem každou otázku vyhodnotit (tzn. přidělit jí příslušný počet bodů) a jak získat celkové screeningové skóre, které vám umožní zhodnotit nutriční stav klienta.

Úvod:

Výzkum z posledních let ukázal, že výskyt malnutrice u starší populace, která žije v domácím prostředí, je poměrně nízký (3–6 %). Nicméně u starších osob, které tráví svůj život v ústavech sociální péče (domovy důchodců, penziony...), a dále při jejich přijetí do nemocnice se riziko malnutrice zvyšuje. Mnoho studií navíc ukázalo, že u seniorů, kteří přicházejí do nemocnice ve špatném nutričním stavu, se zhoršuje průběh choroby, prodlužuje se jejich pobyt v nemocnici a je u nich vyšší riziko úmrtí. Pacienti ve špatném výživovém stavu mají ve srovnání s pacienty bez poruch výživy více komplikací při stejném onemocnění.

Včasně vyhledání klientů, kteří trpí podvýživou nebo jsou rozvojem podvýživy ohroženi, ať už v nemocnici nebo v ostatních zařízeních, umožňuje zajistit náležitou nutriční podporu a zamezit tak dalšímu zhoršování jejich nutričního stavu.

Mini Nutritional Assessment (MNA dotazník)

MNA dotazník představuje jednoduchou a rychlou metodu pro vyhledávání klientů, kteří jsou ohroženi rozvojem malnutrice nebo kteří se již ve stavu malnutrice nacházejí. MNA dotazník se vyplňuje v pravidelných intervalech a lze ho mimo jiné velmi dobře použít v domovech důchodců a v ústavech sociální péče.

MNA (Mini Nutritional Assessment) – dotazník pro vyhledávání klientů v riziku malnutrice

Vyplňte MNA dotazník tak, že doplníte odpovídající počet bodů do příslušných kolonek. Sečtením bodů za jednotlivé odpovědi získáte konečný počet bodů tzv. screeningové skóre, které vám umožní zhodnotit nutriční stav klienta.

V šedých polích jsou uvedeny instruktážní pokyny a otázky, které vám pomohou vyplnit dotazník správným způsobem tzn. zvolit správné odpovědi na jednotlivé otázky dotazníku.

OTÁZKY		KONTROLNÍ VYŠETŘENÍ (DATUM)						
A	Snížil se za poslední 3 měsíce příjem stravy v důsledku nechutenství či zažívacích potíží (včetně potíží se žvýkáním, případně polykáním)? 0 = silné nechutenství/výrazně snížený příjem stravy 1 = mírné nechutenství/mírně snížený příjem stravy 2 = normální chuť k jídlu/normální příjem stravy							
Zeptejte se klienta nebo doplňte z jeho dokumentace: <ul style="list-style-type: none"> Jedl/a jste méně než obvykle v průběhu posledních tří měsíců? Pokud ano: <ul style="list-style-type: none"> Trpěl/a jste nechutenstvím, měl/a jste potíže se žvýkáním či polykáním? Jedl/a jste mnohem méně než před tímto obdobím nebo pouze o trochu méně? Vyplňujete-li tento dotazník již opakovaně, posuďte, zda se: <ul style="list-style-type: none"> Změnilo množství jídla, které klient sní v současné době oproti množství jídla, které klient snědl v době, kdy byl naposledy vyplňován tento dotazník? 								
B	Váhový úbytek za poslední 3 měsíce? 0 = váhový úbytek větší než 3kg 1 = nevím 2 = váhový úbytek mezi 1–3kg 3 = bez váhového úbytku	B	B	B	B	B	B	B
		H	H	H	H	H	H	H
Při prvním kontaktu s klientem (při jeho přijetí do vašeho zařízení): Doplňte údaje o změně hmotnosti z dokumentace klienta. Pouze v případě, že z dokumentace nelze tyto informace vyčíst, zeptejte se klienta: <ul style="list-style-type: none"> Zhubl/a jste za poslední 3 měsíce? Je vám v pase vaše oblečení volnější? O kolik si myslíte, že jste zhubl/a? a otázku zodpovězte na základě informací od klienta								
Při dalším vyplňování dotazníku pracujte vždy s přesnými údaji o změně hmotnosti. Klienta zvažte a jeho hmotnost porovnejte s hmotností, zaznamenanou při předchozím vyplňování dotazníku. Vysvětlivky: <ul style="list-style-type: none"> do kolonky B – doplňte patřičné bodové ohodnocení odpovědi na otázku <ul style="list-style-type: none"> – pokud klienta nelze zvážit, zaškrtněte odpověď nevím do kolonky H – doplňte aktuální hmotnost klienta <ul style="list-style-type: none"> – v případě, že klienta nelze zvážit, kolonku H proškrtněte 								
C	Pohyblivost 0 = imobilní klient 1 = klient schopný samostatného pohybu na omezenou vzdálenost 2 = klient schopný samostatného pohybu bez omezení vzdálenosti							

Klasifikace pohyblivosti

- imobilní klient – upoutaný na lůžko/křeslo, pasivní – bez schopnosti ujít/ujet jakoukoli vzdálenost
- klient schopný samostatného pohybu na omezenou vzdálenost – schopen samostatného pohybu (chůze – i s oporou, např. chodítka/jízdy na kolečkovém křesle) do vzdálenosti 50 metrů
- klient schopný samostatného pohybu – schopen samostatného pohybu (chůze – i s oporou, např. chodítka/jízdy na kolečkovém křesle) bez omezení vzdálenosti po interiéru i exteriéru

D**Trpěl klient v posledních 3 měsících psychickým stresem nebo akutním onemocněním?**

- 0 = ano
1 = ne

Doplňte z dokumentace nebo z lékařské zprávy klienta nebo dle informací personálu. Je-li to možné, zeptejte se klientových příbuzných nebo blízkých. V případě nutnosti a pokládáte-li to za eticky přijatelné se můžete zeptat přímo klienta.

- Ztratil klient v nedávné době někoho ze svých blízkých?
- Byl k vám klient umístěn před nedávnou dobou?
- Byl klient v nedávné době nemocný?

E**Neuropsychologické obtíže**

- 0 = těžká demence nebo deprese
1 = mírná demence
2 = bez psychologických změn

Doplňte z dokumentace nebo z lékařské zprávy klienta

Pokud byl dotazník vyplněn na základě informací od klienta a klient je silně zmatený, měla by být správnost odpovědí na otázky A, B, C, D zkontrolována sestrami.

F**Body Mass Index (BMI)**

- 0 = BMI je nižší než 19
1 = BMI je 19 nebo je nižší než 21
2 = BMI je 21 nebo je nižší než 23
3 = BMI je 23 nebo vyšší

BMI se užívá jako indikátor, který informuje, zda je klientova hmotnost přiměřená jeho výšce. BMI se vypočítá jako podíl tělesné hmotnosti v kg a druhé mocniny tělesné výšky v m.

$$\text{BMI} = \frac{\text{tělesná hmotnost (kg)}}{\text{výška (m}^2\text{)}}$$

Před výpočtem BMI se ujistěte, že klientova tělesná hmotnost a výška jsou zaznamenány v MNA formuláři.

1. Hodnotu klientova BMI můžete při znalosti jeho tělesné hmotnosti a výšky zjistit odečtením z BMI měřítka (kolečka) společnosti NUTRICIA
2. Klientův BMI doplňte do příslušné kolonky ve formuláři MNA

Sečtěte body za jednotlivé odpovědi a získáte screeningové skóre.

Screeningové skóre

- **12 a více bodů**
Klient je **pravděpodobně** bez rizika malnutrice
- **11 a méně bodů**
Klient může být ohrožen malnutricí Klienta je nutno předat do péče nutričního terapeuta

podpis zpracovatele

MNNA

Českou verzi připravili:

Starnovská T., Novák F., Kohout P., Janáková A.

Upraveno podle:

Vellas B., Guigoz Y., Garry P. J. et al.: The Mini Nutritional Assessment (MNA) and its use in grading the nutritional state of elderly patients. Nutrition 1999; 15: 116-122